

مطبعه و محل اداره :

جفال اوغلنده امنيت
صندوغی جوارنده
شنگول يقوشنده
۲۲ نومرو

مشتاقنامه صراط مستقیم

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار
جدیده مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایلمهین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات ، تاریخ ، سیاست ، و بالخاصه احوال و شئون اسلامیه بحث ایراد و هفته ده بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

قیرلهدن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونه بدلی

سنه لکی	التی آیلانی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

آلتنجی جلد

۲۷ ربیع الآخر پنجشنبه ۱۴ نیسان ۳۲۶

عدد : ۱۳۸

مکتب و تربیه بختلری

کزینتی

بزم مملکت مزه دها کیر مامش اولان (Excursion کزینتی) لری
فی کزینتی عنوانیه قبول ایدیورز. فی کزینتیلرک تربیه بدنی نقطه
نظرندن حائز اولدینی فوآئددن ۳ بارت تاریخی (صراط مستقیم) ده
بحث ایلیمشیدم. کزینتیلرک، مکتب کزینتیلرینک اخلاق و اداب معاشرت
بختده کی قیمت و اهمیتیه باشقه بر مستقل مقاله یه ترک ایدرک تربیه فکریه ده
حصوله کتیردیکی انقلاب و فوآئددن بحث ایده جکم.

کزینتی... یکن بز بونک لزوم سز، تربیه خصوص صنده فائده سز
بولوندوغنی ظن ایدرز؛ بز بوترددلر ایچنده کزینتمش ظنلری بیرتک،
میدانه چیقارمق ایچون بونلری صر سیله اکلاته جغز:

(۱) درس اوقومق و درساری قولایجه اوکرنمک و اوکرنمک :
فی کزینتیلرله عملی، طبیعی، صحی، صحرائی درسار اوقورز. فرض
ایدهلم؛ زراعتک مبادیسنده، طوپراقلرده، تشکل تراب بختده یز. معلم
طلبه یی درسده، درس خانه ده قبالی، صیقینتیلی براقناز، هپسینی آلیر، فی
کزینتی به چیقاریر. طاغلرده، بایرلرده، صر تلرده آچیق و صاف برهواده
کوله اوینایه درسارینی ویرر. طبقه تراب درسینی ویررکن معلم طلبه یی
بربارک قارشوسنه کوتورور، تقریرینی او یارک قارشوسنده اکمال ایدر.
معلم اوراده نشو و نما طبقه سنی، نشو و نما طبقه سنک آلتی اشغال ایدن
و ترابک قیمتی بختده اهمیت فوق العاده سی بولونان طبقات ترابیه
وارضیه یی کوستریر، ابضاح ایدر. طلبه اودرس ایچون آرتق بیهوده
قفا باطلاقمه، چالیشمه لزوم کورمز. تجربه ایله ثابت که ذکاوتده اک
کری اولانلر بو خصوصده پک بیوک موفقیتلره نائل اولورلر. اصول
تحریر و کتابت درسنده طلبه یی برطاقم قواعد انشائییه، قوانین کتابت
ایله یورمق معلمک بیلیمک دیمکدر. برچو جق مینی مینی ایکن لا قیردی
سویلیمسینی نصل اوکرنمکک باشلادیسه، کتابت و تحریری ده او یله جه،
طبیعتیه اوکرنمکک باشلاملی در. هرکس کندی فکرنک قهرمانی در،
آنکله افتخار ایدر، حسیات ذاتیه قدر هیچ برشی انسانه حاکم
اوله ماز. بوحالده کتابت و تحریر درسارنده هرکسک حسنی، فکرنی
یازمسی تعلیم ایدملی در. بو وجهله تدریساتده فی کزینتی اک مکمل عامل در.
فی کزینتی به چیقان طلبه کزینتی دن عودت ایدنجه کتابت معلمنه فی
کزینتی حقنده کی احتیاسات و فکر و مشاهده لرنی یازمغه مجبوردرلر.
تجربه لر مزده، ایلاک درسارده پک بطی ترقیات مشاهده ایلاک ایهده
بالاخره طلبه لر مزده او یله بر قدرت، او یله برا حاطه قلم حاصل اولمغه
باشلادی که حیرت ایلاک ...

کچن سنه معلملری طلبه لر مزی قصبه جوارنده اولان بر دکرمه
کزینتی مقصدیه کوتور میشدی. طلبه اودکرمه ده کوردیکی شیلردن
باشقه معلملرینک اثنای تحصیلنده فرانسه و آلمانیا ده زیارت ایلدیکی
دکرملره دائر ویردیکی معلوماتده واقف اولمشدی. بو کزینتیلرینه
دائر وظیفه یان افندیلر کورمیشیدم که پک ایی موفق اولمشلر، ادبیات

من العرب ان یجتنبوا کل مشوش من اقلامهم وان یتعاونوا معنا علی ما
یعلی شأننا و شأنهم تحت ظل الخلافة و لیعلموا انهم ما کانوا من العثمانيين
وفی ذمتهم الا بالوفاء بمعهدهم فیلزم ان یقفوا عند حدهم والسلام وهذا
نص ما ختمت به الرسالة المذكورة قبل سنتین ونصف من التاريخ ولقد
كنت کتبت فی هذا الشأن رسالتین اخریتین ایضاً وقد حان نشر الجميع
لتوفیق الراى العام لحذیقهم و ائناعه بفسادهم والله الهادی

صالح الشریف التونسى

قصه ، حصه

یازیبور عارف حق ، سعدی حکمتپور ،
شویله برقصه که دقتله اوقومق ایستر :
کیدیبورکن تبعیت ایدرک مادرینه .
برده وه یاوروسنک لرزه دوشوب دیزلرینه ؛
هابقیریر انه سنه دیرکه « ای آسوده خرام !
داها الویرمه به جکمی بوسیاحتده دوام ؟
منهیدر یولز تهلکه کی بردره یه !
عزمز مراققه مرکه دکله نره یه ؟
دقت ایت ، ایلورز هر آدم آتدقه هبوط !
بو هبوطک اوله جقدر صوکی دهشتلی سقوط !
نی تیره تمده پشیمده کی غفرت خطر !
اوکا قارشی اولامام طوغروسی یانیک نظر !
بتشیر . دوشمه یهلم ، دوغمز ایسه کده طورالم ،
بولالم ، اهانی شهراه صوابی صورالم ،
دیکله یوب یاوروسنک دردینی بیچاره دوه ،
مشی قسریسنک اسبابی باشلار سرده :
« کوردیکک تهلکه کی بنده یقیناً بیلیرم ،
باقسه ک آسیرمه هر خطوه ده برابریکیلیرم
یولارم اولسه ایدی کندی المده اولاد !
البت اولمازدی مسیرم شومهاک آباد .
برچکن وار یولارمدن که دمام کیدیبور ،
او ، چکن ایشته بوادی به بزی سوق ایدیور !
اویانیمی بیلیمم ، اویقوده می رهبرمز ؟
اویبورسه شونی بیل : چاه عدمدر برمز ! »

* *

قصه دن حصه کرکدر دیمش ارباب حکم ،
آلیکز حصه کزی سزده ای اصحاب هم !
دیده حرصی کلک دست حیمتله سیلاک :
قصه یی ملت ایله مملکتک حالی بیلک .
ای زمام وطنی الهه طوتانلر ! آمانک ،
بوکیدیش پک ایی برشی دکل ، آرتیق اویانک .

طاهر المولوی

ایدیلیر ؛ وجود پیدای قوت ایلر ؛ والحاصل دها صایله ۴۰ به جق بر جوق فوائد حاصل اولور . . .

(۲) کز مه ائناسنده معلم طلبه نك فکرینی تنویر ایدر ؛
فی کزینی ائناسنده معلم طلبه ایله خصوصی کوروش بیلیر ؛
چو جوقلرک یالکز عمومی تلقینات ونصیحتلرله فکر و اخلاقلرینی
تنویر ایتک کافی دکلدر ؛ اونلرک خصوصیتلرینه واقف اولمق و خصوصی
مکالمه لره اصلاح حاللرینه چالشمق بر معلمک ائ برنجی وظیفه سی
اولمه لدر . فی کزینی بو خصوصده پک بویوک یاردیم ایدر ، معلم
بواننده طلبه لرینی ایجه طایق و بیامک ایچون ایسته دیکی قدر فرصت
بوله بیلیر .

کزینی ائناسنده چو جوقلر دها سربست و دها ایستکارینی
سویله بیه بیله جک بر حالده درلر . معلم ایسته اروت اونلرک درجه ذکا
و اداب معاشرته درجه اعتمادینی آ کلاز و هر بریسه اوکا کوره بر
تربیه ویرر .

معلم کز مه ائناسنده وقوعه بوله جق طاقی مکالمه لره چو جوقلره
پک فائده لی مواد تلقین ایده بیلیر . چوق کره تجربه ایدلمشدر که طلبه
درسخانه ده سه یله ن سوزلردن زیاده درس عنوانی ویر یامه ین ، شو
آچیق هوا کزینی ائناسنده کی تلقیناتدن منفعتیاب اولمشدر .

فی کزینی ائناسنده معلم چو جوغه حسیات وطنیه الفایلمک
ومملکتینک کوزلرک کزینی کوزلرک ، سودیرمک ایچون پک کوزل
مناسبتلر بولور . ۱۳۲۵ — ۱۳۲۶ سنه سی آلاصونیه اعدادیسی
مدیریتده بولندیغم ائنده فی کزینی ائناسنده بو خصوصده پک چوق
استفاده ایلدهم . آلاصونیه بر موقع محترم تاریخی در . معلومات
بدنیه و تاریخ درس لرینک صورت مکمله ده تدریسه . موقمک بیوک
تأثیری اولدیگی کی ، پک یاقین زمانده یونانستان ایله عثمانلر آره سنده
بوراده بر حرب وقوعه کلدیکندن ، حسیات وطنیه و راه تربیه سنده
پک بویوک سهولتله نائل اولدق ؛ آلاصونیه اوواسی ، میلونا تپه لر
پر نار تپه لر ، منکشه تپه لر ، قوفولی صرترلی ، غوص کوی
یوللری ، اولیمپوس اتکلری ... والحاصل هر طرف شان و شرف ملی
ایله پارلامقده ؛ هر بوجاقدن یوکسله ن این ؛ روزکار صدای
مظفریت عثمانیه یی عکس ایتدیر مکده در . بورالرده کزینی یابان طلبه ده
محبت وطنیه نك بوتون معناسیله تجلی ایلدیکنی مشاهده ایلدک .

چوق دفعه کوردک که ، محترم عثمانلی اردولرینک ایقلری آلتنده
ازیلان بو طوپراقلرده طلبه تاریخ مظفریات عثمانیه یی مطالعه ایدرکن ،
اوتیه طرفده ، یوکسک سساله بر منظومه وطنیه او قویان بر آرق داش
سسنی ، معصوم و حاکم صداسنی او تاریخی طوپرقلرده عکس
ایتدیر یور ؛ ظفری ، احتشامی او یاندیریور ، قلیلری چارپدیریور ...
او ائنده بر قاچ طلبه نك کوزلردن یاشلر بوشانیور . . . ایسته بو
یاشلر ، محبت و تربیه وطنیه و ملیه نك شاهد یکانه سیدر .

طلبه لر بوراده یالکز کوزمک و حسن ایتمکه قالمازلر ، اوراده
بولدقلری موادی خاطر اولمق اوزره ، مکتبلرینه کورتورور و اوراده

حقیقه نك بر قهرمانی اوله رق یتیشه بیه جکلرینه قانع اولمشیدم . بویکی
طبیعی سوژه لر چو جقلری پک خیالی اولمقدن اوزاقلاشدیر دینی کی عملی
(پراتیک) و متشبت بر آدم یامغه سوق ایدیور .

کزینی ائناسنده یالکز زراعت و کتابت درسی اوقونمز ؛ همان هر درس ،
باخصوص جغرافیا ، تاریخ ، نباتات ، حیوانات ، طبقات الارض ،
معلومات فیه ، حساب ، کتابت ، خیاب ، تجارت ، معلومات مدنیه
و اخلاق درس لر ده تطبیق ایدیور . بودرسلرک فی کزینی ائناسنده ناصل
تدریس ایدیه جکی و طلبه نك تنویر دماغنه نه وجهله خدمت ایلله جکی
هر ذکی معلم کشف و تخمین ایده بیلیر . مع هذا بونلر ایچون آری آری ،
مستقل بخللرده تخصیص ایده بیلیرز .

فی کزینی ائناسنده درس اوقونمق رشدی اعدادی طلبه لرینه نه قدر
فائده لی ایسه ، ابتدائی مکتبلری ایچون دها فائده لی در . حتی ، مینی
مینی چو جوقلر کزینی ائناسنده اوقونه جق درس لر دها محتاجدرلر .

فی کزینی یالکز قیرلرده ، طاغلرده ، درعه لرده کز مه دکل
پنایرلری ، بازارلی ، جوار کویلری و قصبه لرلی ، اعمالا تخانه لرلی ،
فابریقه لرلی ، چفتلرکلی ، مواقع تاریخیه یی ، آثار عتیقه نقطه نظرندن
اولان لرلی کز مه در . بوتون بو کزینی ائناسنده طلبه لر یوقاریده صایدیغمز
درس لر عاده قدر مکمل ، تطبیق و عمل معلومات ائده ایده جکلری
شایان ملاحظه در .

فی کزینی ائناسنده بعضاً بویور ، سیاحت شکلنی آلیر . ممالک مدنیه ده
مکتبلرک سیاحت ایتیمی فکری اپی زماندنبری دوشر نولمشدر . زول
ودرن ، اومتفکر محرز ، « ایکی سنه مکتب تعطیل » اثری ایلله کشف
ایتمش واکلامش ایدی که بر کون طلبه لر کرک درس و کرک تعطیل
ائناسنده سیاحتلر یاه جقلر و هر شیشی کورمه رک ، تطبیق ایده رک اوکره .
نه جکلر . . . زول و درنک دیگر یازدقلری ، جو هواده سیاحت ،
دکل آلتنده سیاحت کی ، بوده بویور بر اساس اوله رق قبول ایدلدی .
محل تطبیق بولدی ؛ ناصل بویور طیاره لر ، سفینه هوا ئیه لر سمالرده
اوچوریور ، تحت البحر دکلرک آلتنده کشت و کذار ایدیور ایسه
مکتبلرده او بوانک اورته سندن قالدقهرق آفریقایه ، مصره ، جزیره
تونسه ، سودانه ، آسیایه ، سورییه ، آناتولییه ، استانبوله ، آفریقایه
سیاحت ایدیورلر . مکتب سیاحتلری ، تزه لرلی یالکز ممالک بعمده
دکل ، تاریخی مواقعه ده حصر ایدیلدی کی ، آلپره ، یوکسک طاغلره
صعود ایتمه ، هندستان چوللرنده ارسلانلر ، قیلانلر ایلله اوغراشمه
قومشو ممالکه و آنلرک مکتبلرینه ده حصر ایدیورلر . یالکز ارکک
چو جوقلر دکل ، قیز چو جوقلرده بوسیاحت اشتراک ایدیورلر . بناءً
علیه بویور سیاحت یکی ، فقط پک مکمل بر اصول تدریس برمه توددر .
مکتبلریمزک ممالک اجنبیه ده دکل ، ممالک عثمانیه داخلده بیه سیاحت
ایتمه لرلی بزه پک چوق شی قازاندیرر ؛ دنیا نك ائ سویملی
قطعه سی اولان مملکتیمزک اهمیتی و احتیاجی تقدیر ایدیور ؛ مواقع
تاریخیه کوریلیر ؛ وقایع جانلانیور ؛ کوزلر اچیلیر ؛ مسکنست تبعید

براعمالآتخانه، برتجارتخانه، زیارت ایدن طابره، او آنده معلم هرکون درسه سویلدیکی سوزلردن زیاده، تجارت و صناعت ایچون سویله یه جکی سوزلری تقدیر ایتدیرر. تجار تیله، صنایعیه یاشایان او آدماری کورونجه طابه معلمک سویلدکاری تقدیر ایدر واحتمال کندیشه ایلریده بویه حر برمسلكک میسر ارلمه سنی تمی ایلر. اساساً بیک سویله مکدن برکورمک افضلدر. درس خانه ده تجارتک وصنایعک اهمیتی ساعتله سویلنیر، لایقوله تقدیر ایدیلمزده برکورمک بوتون اهمیتی عرض ایدر. اسکی برضرب مثلمز وار! چوق یاشایانمی بیلیر، چوق کزده نمی؟ .. «طبیعیدرکه چوق کزده داها چوق بیلیر؛ بو حقیقت بردستور کبی بوراده ده طوغریلغنی حس ایتدیرر.

ادهم نژاد

مکاتیب

توکیدون

اقتصادی شرق، بتون عالمک کندیلرینه حیرتله باقدقلری ژاپون مملکتته کلدی کمز زماندن بری اسلام و ترک اوله رق توکیدو یالکزاوچ کشی اولدیغیزی ظن ایدیوردق. وطنمزدن مفارقتک و یردیک تاثیر ایله ژاپونلرک ترقیاتی حقنه تدقیقانه بولنیور و ملتیرینی اولانجه تقرعائیه محافظه ایتمکه برابر ترقیات مدینه دن کافه سنی مملکتلرینه تطبیق ایتمکه اصلاً کچیکه، ین، شرقیانی، آسیایلی کندیلرینه برشرف عد ایدره رک بونک ایچون چالش مقدن اصلاً یورلمیان بوملتک بوباید کوستردیکی خارقه لره حیرتله باقیوردق. ترقی ایچون، مدنیت ایچون ملتی ترک ایتک لازم کلمه دیکنی اثبات ایدن و اوروپالیرک شرقیلرده ترقیه استعداد اولدیغندن بحث ایتلرینه رغماً کویا صرف اونلری یالانچی چیقارمغه چالیشان ژاپونلر بزه برقداش کبی معامله ایدیور. وهی رده باشمزه طاشیمقه افتخار ایتدیکمز فسه بر نظر حرمتله باقیورلردی، فقط نقد حرمت کورر سه کلسان وعادته واقف اولدیغمز بر مملکتده طبیعی صیقیلور ایدک. نوکون معروض اولدیغمز حال بوراده یالکزا اولدیغیزی بزه آکلاندی، هیچ امید ایتدیکمز بر زمانده اسلامیتک انک قوی رابطه لرله باغلا دینی قرداشلره برابر بولند. یغمزی کوستردی، چونکه اقامتگاهمه صرف بزنی، ترک قرداشلرینی کورمک آرزوسیه ارج مسلمان کلشدی.

مومی الهم توکیو دارالفنون اردو لسانی معلمی برکت الله افندی، دارالفنون مذکور مالایا لسانی معلمی ابراهیم بن احمد، سینغاپورلی تجار محمد راشد افندی در.

بو محترم ذوات، اسلاملرک ایلمک نشانه صحبتی اولان «السلام علیکم» کلامی ایله او طهمزه کیردیلر که محبوسی مملکتده برمسلمان،

خصوصی جاملی دولابلرده حفظ ایدرلر. مثلاً آلاصونیه ده اسکی محاربه لریمزده عسکرلریمزک اردوگاه اتخاذا ایتدکاری، چادیرلر قوردقلری یرلر وار، اورالده عسکر دوکمه لری، بیکیر ناللری حتی البسه پارچه لری بولوندی؛ بونلر مهم خاطر دلدر؛ مکتبه صافه زیور، مظفریت عثمانیه، حاکمیت ملیه واسلامیه هر زمان جوجقلر قارشو سنده جانلاندیریلور. . . . مملکتیمزک هر بوجانی تاریخ در. بو کبی یرلری هر معلمک بوله بیله جکنه شبه یوقدر.

(۳) کزینتی لرله نمونه طوبیلامق:

کزینتی لرله طلبه لر یوقاریده کی استفاده لره مظهر اولدقدن باشقه کندیلری و مکتبلری ایچون بر جوق نعمتلر ده حاضر لارلر: کزدکاری، واقعه تصادف ایلدکاری بر جوق نمونه و آثاری طوبیلامق، مکتبک موزه سنده جمع ایلمک. . . . بو کزیمه لر انناسنده مملکتک محصولی، آثاری، مخلف نوعه کی طاشنی، طوبراغنی، محصولات زراعیه و صناعیه سنی، بوجکاری، حشراتنی، کلبکاری، حیوانچقلرینی حیوان کیکلرینی، صولرینی، کوبره لرینی، معدنی طوبالارلر، معدنلرک بر قسمی نک اسملری تعیین ایدیلرک موزه خانه یه قونور. بر قسمی تحلیل ایدیلرک ینه مشهره وضع ایدیلر. موزه تشکیل ایلمک و محلی نمونه لرینی جمع ایلمک ایچون فی کزینتی انک کوزل چاره، انک کوزل واسطه در.

معلمک حیاطمه کی فی کزینتیلرمن انناسنده پک چوق شیلر طوبیلامق. باخصوص کچن سنه آلاصونیه ده بر تاریخی مغاره کشف ایدیلدی که بولمکه آیاصوفیه جامع شریفک انشاسی ایله برابر معبد اتخاذا ایدیلمشیدی. آلاصونیه ده بولونا، غایت قیمتدار برمناسر و کلیسا ایله برابر، بومغاره نک عبادتخانه اولدینی اکلالمشیدی.

رسملری، تلویضاتی، ایشله مه لری ایله پک قیمتدار اولان بومغاره و مناسر ایله، ینه کزینتی انناسنده کشف ایدیلن دیگر آثار عتیقه یه دائر طرف عاجزانه مدن مناسر ده منتشر نیر حقیقت غزته سنه بر مقاله یازلمش و بعض یای تحت جراندی طرفدن اقتباس ایدیلمشدی. مکتبلرک کزینتیلرله داها بویه پک چوق آثار قیمتدارک ظهور ایدمچی و جوجوق لره بوکبی آثارک محافظه سی ایچون بویوک بر حس مدنی و یرله بیله جکی طبیعیدر:

(۴) کزینتی لرله فکر یایمق:

معلم کزینتی انناسنده تصادف ایتدیکی بر جوق شیلری طلبه لرینه کوستره رک مملکتک محتاج اولدینی مسلکله، زراعت، تجارت، صنایعه عائد جوجوق لره فکر حاضر لار. مزرعه لره کزدیکی انناسنده زراعتک فوائدن اوزون اوزادی به بحث ایدره رک حیات زراعیه نک بوتون ذوقنی جوجوقلر نظرنده تجسم ایتدیرر. مسعود چفتجیلری کوستره رک اونلرک حاله غبطه ایدر و اوروپا، کی چفتجیلک، فی چفتجیلک ایله مقایسه ایلر. طلبه اساساً کوزلاکی قارشو سنده مبهوت و حیران قاله رق معلمک افاده لرینی تصدیق ایچون کندیشنده بر حس طبیعی و مجبوری طویار.